ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Seniori – prejavujme im úctu a pochopenie ako požaduje zákon a aj preto, že

Všetci raz budeme slabí

TERRA GRATA
NEZISKOVÁ ORGANIZÁCIA

Zamedzenie všetkých foriem a prejavov diskriminácie v zariadeniach pre seniorov

IA MPSVR SR

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM ĽUDSKÉ ZDROJE

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

Vydavateľ informačnej publikácie © TERRA GRATA, n.o.,
Partizánska cesta 97
BANSKÁ BYSTRICA
info@e-obce.sk, www.e-obce.sk

Všetky použité fotografie sú ilustratívne.

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Záverečnou fázou života väčšiny ľudí je starnutie a staroba. Tento nezadržateľný proces sa prejavuje navzájom prepojenými dôsledkami, vyvolanými:

- **fyzickým starnutím,**
  - úbytok fyzických síl
  - zhoršenie zdravia
  - zhoršenie zmyslového vnímania (zrak, sluch,..)
- **psychickým starnutím**
  - zhoršenie mentálnej dispozície,
  - znížená schopnosť definovať a riešiť problémy
  - zhoršenie pamäťových vlastností
- **sociálnym starnutím**
  - zmenené spoločenské postavenie
  - nedostatočné hmotné zabezpečenie

Napriek znevýhodneniam seniorov, vyvolaných vekom, je povinnosťou verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb poskytovať sociálne služby v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu, alebo iného postavenia prijímateľa sociálnej služby a sú poskytované v prostredí, ktoré si prijímateľ sociálnej služby vybral.

(Príloha č.2 k zákonu č.448/2008 Z. z. v znení zákona č.485/2013 Z. z.)

Cieľom aktivít, zameraných na elimináciu diskriminácie seniorov v zariadeniach pre seniorov je:

- ústretovým prístupom, rešpektujúcim ich dôstojnosť a individuálnu dispozíciu maximalizovať mieru ich podpory
- vytvoriť bezpečné vnútorné a vonkajšie prostredie prispôsobené ich fyzickým dispozíciám a zníženej pohyblivosti

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Eliminácia diskriminácie v zariadeniach pre seniorov spočíva aj vo vytvorení takého prostredia, ktoré sa prispôsobuje ich telesným dispozíciám. Bývanie seniorov v zariadeniach pre seniorov musí poskytovať súkromie, ale aj možnosť vytvárania a udržiavania sociálnych kontaktov:

- **správne nadimenzovaná vstupná rampa s protišmykovým povrchom, dostatočný priestor pred vstupom**
- **bezbariérovo riešené musí byť celé vonkajšie prostredie vrátane peších komunikácií**
- **bezprahový vstup do budovy**
- **priestorové riešenie exteriéru má umožňovať ľahkú orientáciu (farebnosť, dostatočne veľké označenie orientačných bodov)**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

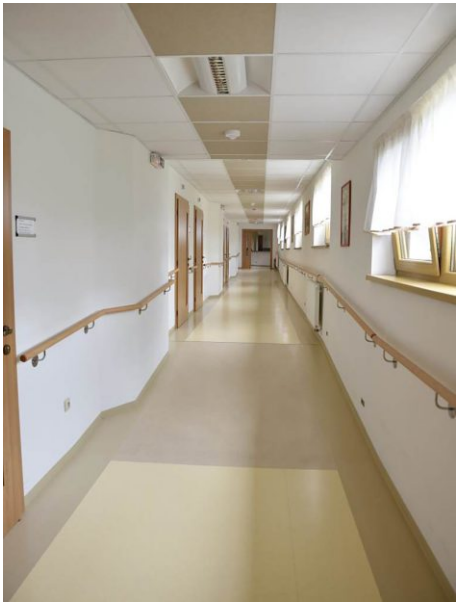

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Interiér zariadenia má zabezpečovať psychickú pohodu seniorov:

- **chodbové priestory s pomocnými madlami a protišmykovou podlahovinou**
- **podpora orientácie vo vnútornom prostredí napr. farebným odlíšením funkčných častí, alebo poschodí**
- **okná izieb so zníženými parapetami, aby mali osoby sediace na vozíku a pripútané na lôžko vizuálny kontakt s exteriérom**
- **elektricky polohovateľné postele**
- **bezbariérové funkčné kúpeľne**
- **každá izba a hygienický priestor je vybavený signalizačným akusticko – vizuálnym zariadením**
- **osadenie všetkých ovládacích prvkov, ako sú elektrické zásuvky a vypínače sú v jednotnej výške 800 mm**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Zdravotná sestra: (klop, klop) Môžem vojsť? .... pani Húsková, môžem vojsť?

Pani Škorcová: Zuzka išla von na prechádzku, idem aj ja za ňou. Zamknem si svoju izbu.

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Prijímateľ sociálnej služby – senior má právo na ochranu súkromia, na nedotknuteľnosť svojho ubytovania, právo na možnosť uzamknutia izby:

- **senior má právo rozhodovať kedy a kto vstúpi do izby**
- **zamestnanec pri vstupe do izby zo zásady klope a čaká na výzvu k vstupu, prípadne niekoľko sekúnd počká a potom vstúpi**
- **senior má možnosť zamykať si svoju izbu, skriňu a nočný stolík**
- **senior má právo vlastniť majetok**
- **zariadenie nesmie odoberať seniorovi jeho osobné doklady; výnimkou je prípad, že hrozí strata, alebo poškodenie dokladov. O uložení dokladov v takomto prípade sa v osobnej dokumentácii urobí zápis**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Oslovovanie:

- k seniorovi pristupujeme s ústretovosťou a pochopením
- seniora oslovujeme priezviskom ako pána a paniu, ak si senior výslovne želá iné oslovovanie, musíme túto skutočnosť uviesť v jeho osobnej karte
- pri stretnutí ho zamestnanec pozdraví ako prvý, nechýba úsmev
- rozhovor vedieme zrozumiteľne, trpezlivo a úctivo
- senior vníma predovšetkým formu komunikácie

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Zachovávanie intimity pri osobnej hygiene, nedotknuteľnosť osoby:

- **senior má právo na pomoc pri osobnej hygiene**
- **dôsledne dbáme na intimitu pri osobnej hygiene**
- **používame zástenu pri realizovaní úkonov osobnej hygieny na lôžku v dvojposteľových izbách**
- **zatvárame dvere do kúpeľne a izby pri úkonoch osobnej hygieny**
- **nepremiestňujeme nevhodne oblečené, alebo obnažené osoby po chodbách zariadenia**
- **vyvarujeme sa nevhodných dotykov a úchytov**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Osobná sloboda a umožnenie voľného pohybu:

- seniori majú možnosť slobodne sa pohybovať v priestoroch zariadenia sociálnych služieb
- seniorom sa umožňuje slobodný pohyb aj mimo zariadenia
- ak zdravotný stav neumožňuje seniorovi samostatný pohyb, alebo má záujem o sprievod, zabezpečíme mu asistenciu a sprievod
- senior má možnosť rozhodovať o svojom čase, (napr. zobúdzanie, stravovanie...) v zariadení sa tomu podľa možností prispôsobujeme
- senior má právo odmietať prijímanie liekov, alebo diétu
- fajčiarom vymedzíme priestor, kde môžu fajčiť

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Príkazy - zákazy:

- **každým rozhovorom ovplyvňujeme rozhodovanie seniora**
- **senior nič nemusí, nepoužívame rozkazovacie a zakazovacie výrazy**
- **trpezlivo a zrozumiteľne vysvetľujeme, ak senior nechápe**
- **pri komunikácii používame motivačné formulácie primerané stavu seniora**
- **primárne dbáme pri každom rozhovore na zachovanie ľudskej dôstojnosti seniora**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Zachovávanie individuality pri záujmovej činnosti:

- zachovávame identitu a osobnú integritu seniora
- rešpektujeme individuálnu rozmanitosť jednotlivca
- snažíme sa o udržanie maximálne dosiahnuteľnej miery nezávislosti
- podporujeme rozvoj schopností a zručností seniora
- vytvárame podmienky, ktoré sú čo najviac porovnateľné so životnými podmienkami ľudí bez akéhokoľvek znevýhodnenia

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Podporujeme prirodzené vzťahy seniorov:

- **senior má právo na kontakt s rodinou, priateľmi a známymi. Návštevy môže prijímať bez obmedzenia návštevnými hodinami. Výnimkou je doba prekážky na strane seniora a prevádzkové obmedzenia**
- **rešpektujeme prirodzené vzťahy seniora s rodinou a komunitou**
- **senior má k dispozícii telefón na izbe a internet**
- **senior má právo na partnerský život**
- **zariadenie pripravuje spoločenské akcie, na ktoré pozýva rodinných príslušníkov a osoby blízke seniorovi**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Rozhovor so seniormi nie je obyčajná komunikácia:

- usmievame sa
- hovoríme zreteľne a zrozumiteľne
- nie sme netrpezliví
- podľa možnosti udržujeme vizuálny kontakt
- tónom hlasu dávame najavo úctu a ústretovosť – ochotu v prípade potreby pomôcť
- vyvarujeme sa infantilnej komunikácie a zbytočným zdrobneninám
- pri styku so seniormi dbáme na svoj zovňajšok – pracovný odev, čistota, účes

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

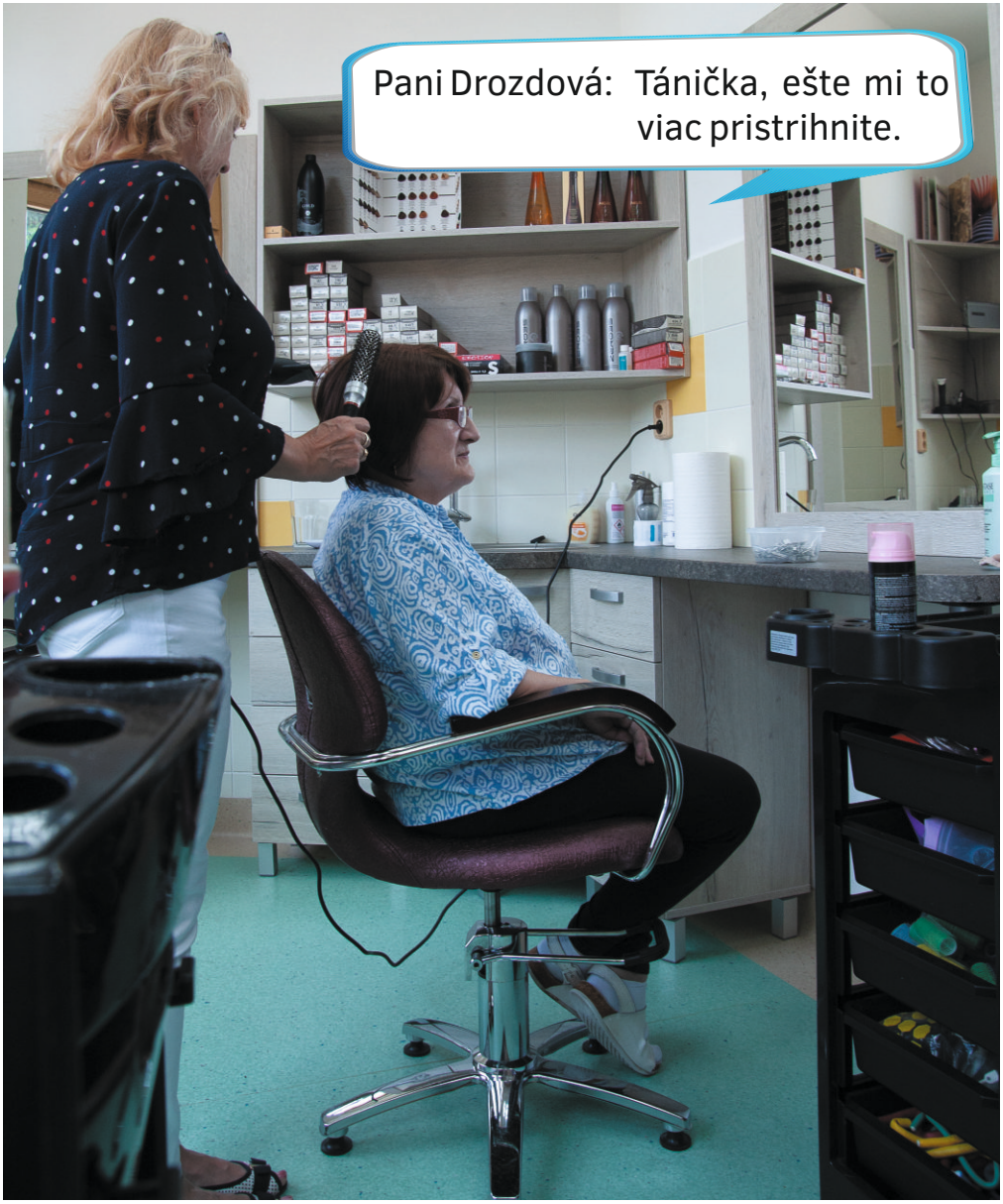

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

V zariadení sociálnych služieb môžu byť vymedzené priestory, ktoré spoločne využívajú seniori aj obyvatelia obce a širšia verejnosť:

- **seniori majú možnosť využívania služieb kaderníctva, holičstva, pedikúry a pod. Ak sa v areály zariadenia takého služby nenachádzajú, seniori môžu použiť služby v obci. Ležiacim seniorom budú zabezpečené tieto služby na lôžku**

- **seniori majú možnosť obstarať si drobné nákupy, sami, alebo podľa potreby so sprievodom**

- **sociálne a aktivizačné činnosti sa vykonávajú vždy na komunitnej úrovni**

ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA

V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

Pani Speváková: Musím vám povedať čo sa mi stalo včera na obede, som aj plakala...

Zamestnankyňa: Dobre, pani Speváková všetko mi vyrozprávate po ceste do kancelárie, odprevadíte ma, dobre?

PRACUJEME V ZARIADENÍ PRE SENIOROV

Ochrana osobných údajov; zachovávanie mlčanlivosti zamestnancov:

- **dbáme na ochranu osobných údajov**
- **neotvárame žiadnu korešpondenciu, ktorá je adresovaná seniorovi, v prípade, že nie je schopný zabezpečíme osobnú asistenciu**
- **neposkytujeme žiadne informácie bez súhlasu seniora, chránime dôvernosť osobných informácií**
- **senior má právo sťažovať sa, poskytneme mu súčinnosť a diskrétnosť**

INFORMÁCIA O PROJEKTE
VŠETCI RAZ BUDEME SLABÍ

Hlavným cieľom projektu je formou vzdelávania, poradenstva a osvety pomáhať zraniteľným skupinám obyvateľov - seniorom a osobám so zdravotným postihnutím ako častým obetiam diskriminácie a tiež prispieť k skvalitneniu poskytovaných sociálnych služieb odkázaným prijímateľom týchto služieb v zariadeniach sociálnych služieb. Projekt je určený pre cieľové skupiny zamestnancov, vykonávajúcich politiky v oblasti prevencie diskriminácie, pre jednotlivcov- dôchodcov a osoby so zdravotným postihnutím a pre poskytovateľov sociálnych služieb. Aktivity projektu v stručnosti obsahujú:

- **vzdelávanie zamestnancov vytváranej špecializovanej poradne v sídle žiadateľa**
- **poradenské služby pre cieľovú skupinu jednotlivcov realizované v zariadeniach sociálnych služieb prípadne vo verejných priestoroch v obciach okresov Banskobystrického, Košického a Nitrianskeho kraja, telefonickou a e-mailovou komunikáciou**
- **vzdelávacie podujatia pre pracovníkov poskytovateľov sociálnych služieb v tých istých miestach ako poradenské aktivity- osvetové aktivity určené pre cieľové skupiny a pre verejnosť.**

Realizácia projektu 01/2019 - 12/2020.

V prípade záujmu alebo ďalších otázok nás kontaktujte.

TERRA GRATA, n.o.

Partizánska cesta 97
974 01 Banská Bystrica
Tel.: +421 48 4145 300
Email: info@e-obce.sk
Web: www.e-obce.sk